

Dziennik urzędowy

OBWODU ZAMOYSKIEGO.

Nr 8.

Zamość, dnia 1. czerwca 1916.

Rok 2.

Treść: 1. Przyjmowanie do c. i k. żandarmeryi osób przynależnych do obszaru okupowanego, 2. Rosyjsko-polskie oddziały robotników cywilnych, 3. Uprawa dróg wyjeżdżonych przez treny wojskowe, szkody polne, 4. Umieszczanie umysłowo chorych w szpitalach, 5. Krasnobród-Sędzia gminny, 6. Emigracja do Ameryki, 7. Posiadanie broni, amunicji i materiałów wybuchowych, 8. Monopol cukrowy i przymus koncesyjny dla handlu cukrem, 9. Ceny wytyczne na czerwiec 1916, 10. Pozostawione konie wojskowe, 11. Zajęcie galanów i szmat, 12. Podniesienie chowu drobiu, 13. Podniesienie chowu królików, 14. Zbiór pokrzyw, 15. Czas trwania nauki w szkołach ludowych.

M. A. Nr. 111/Adj. ex 1916.

I. OBWIESZCZENIE dotyczące przyjmowania do c. i k. żandarmeryi osób przynależnych do obszaru okupowanego Polski.

C. i k. Zarząd wojskowy dla zajętych obszarów Polski zezwolił na przyjmowanie zgłaszających się dobrowolnie mieszkańców obszaru okupowanego do służby przy c. i k. żandarmeryi w tymże obszarze. Takie dobrowolne wstąpienie należy uważać za dobrowolne wstąpienie do c. i k. Armii po myśli Najwyższego Rozstrzygnięcia z dnia 1. października 1914, ponieważ c. i k. żandarmerya w obszarze okupowanym Polski stanowi integralną część składową c. i k. Armii.

1). Warunki przyjęcia:

- a) Pełna zdatność do pełnienia służby wojennej i wiek od 20 do 30 lat.
- b) Nieskazitelność i nieposzlakowana przeszłość.
- c) Znajomość języka polskiego w słowie i piśmie, przyczem kandydaci umiejący także po niemiecku mają pierwszeństwo.
- d) Stan wolny (względnie wdowiec bezdzietny).
- e) Zobowiązanie się do pozostania w czynnej służbie przy żandarmeryi w obszarze okupowanym Polski przynajmniej przez cztery lata.

Kandydaci małoletni potrzebują do dobrowolnego wstąpienia do żandarmeryi zezwolenia ojca lub opiekuna, które musi być udzielone

na piśmie i potwierdzone przez Urząd gminny.

2. Postanowienia o wynagrodzeniu:

Przyjęcie następuje na razie na 6 miesięcy. Po tym czasie próbnym następuje wcielenie do żandarmeryi. Wynagrodzenie początkowe wynosi obok ustalonego każdorazowo etapowego relutum (obecnie K 3, 12 dziennie)—K 2, 74 tytułem żołdu i K 1, 20 tytułem dodatku połowego dziennie. Każdy kandydat ma przynieść ze sobą zdadne do użytku ubranie, buty i bieliznę, następnie otrzyma jednak później skarbowy mundur, buty i ryszunek potrzebny do wyekwipowania. Do każdego podania należy dołączyć poza innymi oryginalnymi dokumentami (metryka chrztu, świadectwa szkolne i t. p.) także zobowiązanie (rewers), napisane własnoręcznie po niemiecku lub po polsku następującej treści:

Rewers.

Zobowiązuję się na wypadek mego przyjęcia do c. i k. Żandarmeryi dla okupowanych obszarów Polski służyć czynnie w tejże żandarmeryi przez czas najmniej 4 lat.

Data.

Podpis:

2 świadkowie:

Podania o przyjęcie do żandarmeryi należy wnieść najpóźniej do 30 czerwca 1916 w Komendzie obwodowej.

Osoby przyjęte do służby podlegają od dnia ich wstąpienia do żandarmeryi wojskowym ustawom karnym i przepisom dyscyplinarnym na równi z osobami przynależnymi do c. i k. Armii

№. 7682/32 ZK. ex 1916.

2. Rosyjsko-polskie oddziały robotników cywilnych

Stosownie do rozporządzenia Jen-Gub. wojsk. №. 29851 z 10. maja 1916.

Ponieważ podania o uwolnienie od wcie-

lenia do drużyn robotniczych mnożą się coraz bardziej, zarządza się co następuje w uzupełnieniu art. 21. dziennika urzędowego № 1 i art. 3. dz. urzęd. № 3 z r. 1916:

Prawo rozstrzygania tych podań przysługuje w pierwszej instancji Komendzie obwodowej. Uprawnionemi do wnoszenia takich podań o uwolnienie są albo te osoby, które utrzymują rodzinę, albo członkowie rodzin, których utrzymanie zależy od zarobku reklamowanej osoby.

Powody przytoczone w podaniu muszą być potwierdzone przez Sołtysów i Wójtów pod ich osobistą odpowiedzialnością.

Prawdziwość i słuszność uzasadnień, na mocy których prosi ktoś o zwolnienie lub wykreślenie z list robotników cywilnych, bada posterunek żandarmeryi. Stronie wydaje się krótkie pisemne rozstrzygnięcie Komendy obwodowej, a treść odnośnego rozporządzenia należy zanotować w liście ewidencyjnej gminy.

M. A. Nr. 176/Lw. ex 1916.

3. Uprawa dróg wyjeżdżonych przez treny wojskowe, szkody polne.

1). Ze względu na bezwarunkową konieczność uprawienia całej powierzchni zdadnej do uprawy zarządza się, by drogi wyjeżdżone przez treny wojskowe, wiodące głównie wzdłuż gościńców (szos) były zaorane i zasiane.

2). Zakazuje się jeżdżenia po polach wzdłuż dróg publicznych. Nie wolno również chodzić po polach, ani przepędzać przez nie bydła. Bydło można paść jedynie na pastwiskach t. t. p., specjalnie na ten cel przeznaczonych.

Przekroczenia niniejszych postanowień karać się będzie według wysokości szkód zrządzonych.

Nr. 302/1 San. ex 1916.

4. OBWIESZCZENIE

**dotyczące umieszczania umysłowo chorych
w szpitalach.**

Po myśli rozkazu Jenerał-Gubernatorstwa wojskowego dla austro-węgierskiego obszaru okupowanego Polski w Lublinie Nr. 28079/16 podaje się do publicznej wiadomości, że osoby umysłowo chore, niebezpieczne dla otoczenia, a nie posiadające żadnego majątku, można oddawać do krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie koło Lwowa na koszt c. i k. Zarządu wojskowego.

DLA PRZYJĘCIA DO POWYŻ WYMIE-
NIONEGO ZAKŁADU wymagane są bezwa-
runkowo odnośnie do KAŻDEJ OSOBY CHO-
REJ UMYSŁOWO, NIEBEZPIECZNEJ dla oto-
czenia i ZUPEŁNIE BIEDNEJ następujące do-
kumenty:

- 1). Świadcstwo przynależności,
- 2). wykaz stosunków rodzinnych,
- 3). poświadczenie ubóstwa, wystawione przez Urząd gminny i potwierdzone przez przy-
nałężny Urząd parafialny (dla chrześcijan),
względnie przez Zarząd gminy wyznaniowej (dla
żydów), oraz przez c. i k. Komendę obwo-
dową,
- 4). urzędowe świadectwo lekarskie wyda-
ne przez c. i k. lekarza obwodowego.

Bez tych dokumentów nie wolno chorych
umysłowo posyłać do Kulparkowa.

Chorych nie zupełnie biednych przyjmować będzie wspomniany szpital jedynie w tym wypadku, jeżeli ich rodziny poza doku-
mentami przytoczonymi pod 1) i 4) złożą w
chwili oddawania chorego do szpitala z góry
za cały miesiąc należytość za leczenie i utrzy-
manie chorego, ustaloną w wysokości K 6 h 80
od osoby dziennie, następnie zaś uiszczać bę-
dą regularnie też należytość zawsze za cały
miesiąc z góry.

Nr. 8079/ZK. ex 1916.

5. Krasnobród—Sędzia gminny.

Wskutek rezygnacji p. Kazimierza Fuda-
kowskiego, właściciela dóbr w Hutkowie, z god-
ności Sędziego gminnego w Krasnobrodzie,
zwolniłem p. Kazimierza Fudakowskiego od
obowiązków Sędziego gminnego, przy czym
wyrażam Mu podziękowanie za pomoc, udzie-
loną mi przy organizowaniu Sądu gminnego w
Krasnobrodzie oraz za gorliwe pełnienie obo-
wiązków Sędziego gminnego.

Sędzią gminnym dla gmin Suchowola, Kra-
snobród i Zwierzyniec, z siedzibą Sądu gmin-
nego w Krasnobrodzie, zamianowałem p. Igna-
cego Niedzielskiego, aptekarza w Krasnobro-
dzie.

Nr. 6503/ZK. ex 1916.

6. Emigracja do Ameryki.

Prośby osób przynależnych do obszaru
okupacyjnego, a przebywających w Ameryce,
o udzielenie pozwolenia dla ich rodzin na wy-
emigrowanie do Ameryki, mogą jedynie wtedy
być brane pod rozagę, gdy członkowie tych
rodzin, zamieszkali w obszarze okupowanym
austro-węgierskim, wniosą podanie do przyna-
leżnej Komendy obwodowej o wystawienie po-
trzebnych dokumentów uprawniających do pod-
róży do Ameryki (paszport).

W każdym poszczególnym wypadku wniesienia prośby o wydanie pozwolenia na wyjazd
do Ameryki, należy osobno zbadać, czy prośba
zasługuje na uwzględnienie i czy dopuszczalne
jest wyemigrowanie danej osoby.

Nr. 8134/ZK. ex 1916.

7. Posiadanie broni, amunicji i materiałów wybuchowych.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii
z 8. marca 1916, dotyczące posiadania bro-
ni, amunicji i materiałów wybuchowych.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cy-

wilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracji wojskowej austriacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

§ 1.

Ktokolwiek dowie się w jakibądź sposób:

1. gdzie jest przechowana broń, amunicja lub materiały wybuchowe, które należało oddać w myśl rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 16. lutego 1915, Nr. 4 Dz. rozp., a których nie oddano, lub

2. że ktoś takie przedmioty posiada lub przechowuje,

obowiązany jest donieść Komendzie obwodowej lub Komendzie posterunku żandarmeryi swego miejsca zamieszkania o miejscu przechowania lub o osobie posiadacza lub przechowującego i podać przytem wszystkie wiadome mu bliższe okoliczności.

Doniesienie musi nastąpić w ciągu trzech dni od chwili, kiedy obowiązany do zgłoszenia dowiedział się o przechowaniu.

§ 2.

Kto przechowuje lub nosi broń, amunicję lub materiały wybuchowe, nie będąc do tego upoważniony w myśl rozporządzeń Naczelnego Wodza armii z 16. lutego 1915, Nr. 4 Dz. rozp., lub 29 listopada 1915, Nr. 44 Dz. rozp., popełnia zbrodnię i będzie karany sądownie—o ile czyn nie podlega surowszej karze według ustaw wojskowych—więzieniem od sześciu miesięcy do pięciu lat. Obok kary więzienia może być nałożona grzywna do dziesięciu tysięcy koron.

Przekroczenia § 1 niniejszego rozporządzenia karane będą—o ile czyn nie podlega surowszej karze według ustaw wojskowych—przez Komendę obwodową grzywną do dwóch tysięcy koron lub aresztem do sześciu miesięcy.

§ 5, ust. 2, rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 16. lutego 1915, Nr. 4 Dz. rozp.

rozp. jest uchylony.

§ 3.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Arcyksiążę Fryderyk

marszałek polny w. r.

Nr. 1576/16 FA. ex 1916.

8. Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 4. maja 1916, dotyczące monopolu cukrowego i przymusu koncesyjnego dla handlu cukrem.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracji wojskowej austriacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

I. Rozdział.

Monopol cukrowy.

§ 1.

Monopol przywozu i sprzedaży.

Przywóz cukru do obszaru okupowanego i sprzedaż cukru w obrębie tego obszaru zastrzega się na rzecz c. i k. Zarządu wojskowego.

Pod nazwą „cukier” rozumieć należy cukier buraczany.

§ 2.

P r z y w ó z.

Przywóz cukru do obszaru okupowanego przez c. i k. Zarząd wojskowy jest wolny od cła.

Przywóz dla celów określonych w § 4, punkt 1, 2, 3 i 6 ordynacyi cłowej (rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 31. maja 1916, Nr. 15 Dz. rozp.), nie ulega żadnym ograniczeniom.

§ 3.

Upoważnienia do sprzedaży cukru.

C. i k. Zarząd wojskowy może upoważnić pewne osoby do sprzedaży cukru, udzielając im koncesyi na handel cukrem.

Koncesya zastępuje także pozwolenie zakupna (§ 4 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 15. grudnia 1915, Nr. 47 Dz. rozp.).

§ 4.

Ustanowienie cen.

Ceny sprzedaży cukru będą ustanowione w drodze rozporządzenia Jenerał-Gubernatorstwa.

Jenerał-Gubernatorstwo postanawia, po jakich cenach producent musi oddać cukier c. i k. Zarządowi wojskowemu i ustala ceny, po których c. i k. Zarząd wojskowy odstępuje cukier handlarzom.

Uchyla się wszelkie pośrednie opłaty od fabrykacji lub sprzedaży cukru.

II. Rozdział.

Koncesya na handel cukrem

§ 5.

Władza koncesyonująca i dokument koncesyjny.

Koncesyi na handel cukrem (§ 3) udziela Komenda obwodowa, w której obrębie urzędowym przedsiębiorstwo ma być prowadzone.

Pozwolenie wystawia się w formie dokumentu (dokument koncesyjny).

§ 6.

Posiadacz koncesyi.

Koncesyi udziela się tylko osobom godnym zaufania i nienagannego prowadzenia, które posiadają odpowiednie ogólne i kupieckie wykształcenie.

Prowadzenie przedsiębiorstwa przez dzierżawcę jest zakazane. Prowadzenie przedsiębiorstwa przez zastępcę na rachunek posiadacza

koncesyi wymaga pozwolenia Komendy obwodowej. Zastępca musi odpowiadać warunkom pierwszego ustępu.

Po śmierci posiadacza koncesyi może być przemysł wprowadzony na podstawie dawnego dokumentu koncesyjnego na czas wdowieństwa na rachunek wdowy, która żyła z nim aż do jego śmierci we wspólnem gospodarstwie domowem, lub na rachunek małoletnich potomków, uprawnionych do dziedzictwa, aż do osiągnięcia pełnoletności; o tem należy donieść Komendzie obwodowej i wyznaczyć w razie potrzeby odpowiedniego zastępcę w myśl poprzedniego ustępu.

§ 7.

Lokal przedsiębiorstwa.

Na postawie tej samej koncesyi może być handel cukrem prowadzony tylko w jednej gminie i tylko w lokalach wymienionych w dokumencie koncesyjnym.

O przesiedleniu w obrębie tej samej gminy należy donieść Komendzie obwodowej przynajmniej na tydzień przed otwarciem handlu w nowym lokalu.

§ 8.

Rodzaj i rozmiary przedsiębiorstwa.

Dokument koncesyjny ustanawia rodzaj i rozmiary przedsiębiorstwa, zwłaszcza, czy towar może być oddawany tylko drobnym handlarzom, czy także wprost konsumentom.

§ 9.

Nadzór władz.

Prowadzenie handlu cukrem stoi pod nadzorem władzy.

Organom, powołanym do wykonywania tego nadzoru, musi być dozwolony wstęp do lokali przedsiębiorstwa, ich przeszukiwanie i wgląd do ksiąg handlowych i innych zapisków o handlu cukrem,

III. Rozdział.

Postanowienia ogólne i końcowe.

§ 10.

Upoważnienie do wydania zarządzeń wykonawczych.

Jenerał-Gubernator upoważniony jest do wydania wszelkich rozporządzeń i do stworzenia wszelkich urzędów, potrzebnych dla przeprowadzenia monopolu cukrowego.

§ 11.

Postanowienia karne.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia lub przepisu, wydanego na jego podstawie, będą—o ile nie podpadają pod surowszą karę—karane przez Komendę obwodową grzywną do pięciu tysięcy koron lub aresztem do sześciu miesięcy.

Obok kary aresztu może być nałożona grzywna do trzech tysięcy koron.

§ 12.

Zarządzenia przymusowe.

Koncesja może być każdej chwili cofnięta.

Koncesja musi być cofnięta, jeżeli odpadną warunki co do godności zaufania lub nie-naganności posiadacza koncesyi, lub jeżeli przy prowadzeniu przedsiębiorstwa nie dotrzymano niniejszego rozporządzenia lub przepisu, wydanego na jego podstawie, mimo powtórnego ukarania i przestrogi urzędowej.

Dla zapewnienia skutku może Komenda obwodowa zamknąć przymusowo lokal przedsiębiorstwa i zarządzić zajęcie towarów.

§ 13.

Postanowienia przejściowe.

Zapasy znajdujące się w obszarze okupowanym, przeznaczone na sprzedaż, a nie wprowadzone lub nabyte przez c. i k. Zarząd wojskowy, mogą być sprzedane bez pozwolenia c. i k. Zarządu wojskowego tylko do 10. czerwca 1916, o ile nie zostały przed tym dniem zgłoszone w Komendzie obwodowej, w której okręgu urzędowym są zamagazynowane.

Zgłaszający otrzymuje potwierdzenie zgłoszenia.

Zapasy nie zgłoszone uzna Komenda obwodowa za przepadłe z dniem 10. czerwca 1916.

Zapasy zgłoszone mogą być sprzedane bez pozwolenia c. i k. Zarządu wojskowego do 10. lipca 1916. Zapasy nie sprzedane do tego czasu obejmie c. i k. Zarząd wojskowy po cenach umówionych lub po cenach, po jakich odstępuje się cukier handlarzom (§ 4, ustęp 2).

§ 4, ustęp 3, nie stosuje się do zapasów, określonych w pierwszym ustępie; podatki pośrednie, przypadające według ustaw krajowych, mogą być co do tych zapasów podwyższone w drodze rozporządzenia Jenerał-Gubernatora aż do wysokości stu procent stopy podatkowej.

Osoby, które otrzymały pozwolenie na wywóz pewnego zapasu cukru z monarchii, mogą ten zapas wprowadzić do 1. czerwca 1916. Zapasy te podlegają po wprowadzeniu ich przepisom tego paragrafu.

§ 14.

Wejście w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 15. maja 1916.

Arcyksiążę Fryderyk,
marszałek polny w. r.

№. 7000/HR.

9. Środki zaradcze przeciw podbijaniu cen.

OBWIESZCZENIE.

C. i k. Komenda obwodowa w Zamościu ustaliła dla obwodu Zamojskiego na czas do 30. czerwca 1916 następujące ceny wytyczne:

TOWARY	Przez Komendę obwodową uznane za odpowiednią cenę wytyczną.						Uwagi.
	W handlu hurtownym			W handlu drobnym			
	Jednostka wagi	K	h	Jednostka wagi	K	h	
Mięso wołowe z kośćmi.				1 funt	1	80	
Mięso wołowe bez kości.				"	2	10	
Polędwica				"	2	40	
Mięso wieprzowe				"	1	40	
Wędzonka				"	2	25	
Słonina surowa i sadło				"	2	20	
Słonina wędzona				"	2	60	
Smalec wieprzowy				"	2	40	
Łój bydlęcy				"	1	70	
Kiełbasa zwyczajna				"	2	25	
Kiełbasa krakowska				"	3	25	
Salceson				"	1	90	
Gęsi żywe				"	1	75	
Gęsi bite				"	2	40	
Kaczki żywe				"	1	75	
Kaczki bite				"	2	40	

TOWARY	Przez Komendę obwodową uznana za odpowiednią cena wytyczna.						U w a g i.
	W handlu hurtownym			W handlu drobnym			
	Jednostka wagi	K	h	Jednostka wagi	K	h	
Kury żywe				1 funt	1	75	
Kury bite					2	40	
Karpie	1 funt	1	50	"	1	80	
Szczupaki	"	1	50	"	1	80	
Śledzie	K			1 sztuka		80	
Żytnia mąka pełna	1 pud	6	60	1 funt		18	
Żytnia mąka razowa	"	5	84	"		16	
Pszenna mąka pełna	"	7	20	"		19	Ceny maksymalne monopolowe, nie wolno ich przekraczać.
Pszenna mąka razowa	"	6	34	"		17	
Pęczak gruby	"	10	08	"		18	
Pęczak średni	"	11	52	"		20	
Jagły	"			"		19	Cena przy odbio- rze w magazynie.
Kasza tatarczana	"			"		19	
Chleb mieszany	"			"		20	
Groch cały	"			"		80	
Bób	"			"		85	
Mleko nie zbierane	1			1 litr		30	
Ser krowi (twaróg)	1			1 funt		48	
Masło deserowe	"			"	3	50	
Masło kuchenne	"			"	2	75	
Ser irlandzki	"			"	3	50	

TOWARY	Przez Komendę obwodową uznana za odpowiednią ceną wytyczną.						Uwagi.
	W handlu hurtownym			W handlu drobnym			
	Jednostka wagi	K	h	Jednostka wagi	K	h	
Jaja świeże	1 skrzynia	115		1 sztuka		10	
Kawa palona				1 funt	8		
Cukier w głowach	1 Pud	24	80	"		68	
Cukier kostkowy	"	24	80	"		68	
Cukier krystaliczny	"	24	80	"		68	
Herbata				"	9		
Kakao				"	6		
Czokolada				"	8	50	
Sól				"		11	Cena maks. mon.
Pieprz				"	7	—	
Kminek				"	1	50	
Oliwa jadalna (olej rzepak)	1 q	120	—	1 kg	1	50	Cena maks. mon.
Ocet				1 Liter	1	—	
Ziemniaki	1 q	5	—	1 funt		03	Cena przy odbiorze
Kapusta				"		15	
Buraki				"		08	
Cebula				"	1	—	
Czosnek				"		75	
Chrzan				"		20	
Śliwki suszone				"	1	60	
Powidło				"	1	50	

TOWARY	Przez Komendę obwodową uznana za odpowiednią cena wytyczna.						U w a g i.
	W handlu hurtownym			W handlu drobnym			
	Jednostka wagi	K	h	Jednostka wagi	K	h	
Wino zwyczajne				1 litr	4	—	
Piwo Zwierzynieckie				"	1	—	
Wódka				"	4	—	
Rum				"	5	—	
Woda sodowa				"		20	
Woły	1 pud	40	—				
Krowy	"	36	—				
Jałówki i byczki	"	40	—				
Świnie	"	45	—				
Siano prasowane	1 q	10	—				
Siano nieprasowane	"	9	—				
Słoma prasowana	"	5	—				Cena maks mon.
Słoma nieprasowana	"	4	—				
Makuchy	"	20	—				
Drzewo na opał twarde	1 sąg	100	—				
Drzewo na opał miękkie	"	90	—				
Koks				1 pud	5	—	
Nafta	1 pud	8	50	1 funt		28	
Spirytus do palenia 92%	1 litr		80	1 litr	1	05	Cena maksymalna
Zapałki				1 pudełko		06	
Świece stearyn. zwyczajne				1 funt	2	40	
Mydło twarde (ziarniste)				"	3	—	
Soda krystaliczna				"		20	

M. A. №. 7302/4 Adj. ex 1916.

10. Pozostawione konie wojskowe.

Z okazji przeprowadzenia w czasie od 27. maja b. r. komisjonalnej klasyfikacji wszystkich koni wojskowych austro-węgierskich, rosyjskich i niemieckich, pozostawionych u ludności obwodu Zamojskiego przez wojsko, zarządzonej rozporządzeniem c. i k. Jenerał-Gubernatorstwa wojskowego Nr. VIII, 20748/S z 6/5 1916, ogłasza się co następuje:

Ci posiadacze koni austro-węgierskich i niemieckich, którzy udowodnili prawne posiadanie koni wobec komisji klasyfikacyjnej zapomocą godnych zaufania świadków lub przez urzędowe dokumenty, zostają uznani prawnymi właścicielami koni, mogą je zatem zatrzymać.

Specjalnych poświadczeń własności Komenda obwodowa nie będzie wydawać. Za utrzymanie i pielęgnowanie tych koni nie należy się obecnym właścicielom żadne odszkodowanie. Posiadaczom koni, sprzedanych przez Komisję na licytacji oraz osobom, którym konie odebrano, ponieważ nie mogły udowodnić prawnego ich posiadania, wypłacone będzie w swoim czasie odszkodowanie za żywienie i pielęgnowanie koni. Taksamo wypłaci się swego czasu odszkodowanie posiadaczom tych koni, które nie były na inné wymienione lecz jedynie pozostawione jako chore i które także obecnie z powodu choroby na razie pozostawia się u dotychczasowych posiadaczy (10 koni z dworu w Hyżej).

Klaczę znajdujące się u posiadacza Franciszka Tora z Suchodębia, gminy Skierbieszów i u posiadacza Michała Greli z Hutkowa pozostawia się do dyspozycji c. i k. Ministerstwa rolnictwa jako klaczę rozplodową. Rozstrzygnięcie w tej sprawie nadejdzie w swoim czasie. Te konie pozostają własnością Zarządu wojskowego.

№. 8261/14/HR. ex 1916.

11. OBWIESZCZENIE dotyczące zajęcia gałganów i szmat

C. i k. Jenerał-Gubernatorstwo wojskowe rozporządzeniem J. Nr. 6248/16/S zarządziło co

następuje:

Wszelkie gałgany i szmaty (strzępy, łachy przydatne do wyrobu sukna dla celów Zarządu Armii i tkanin używanych przez ludność cywilną oraz dające się zużytkować w papierniach), odpadki papieru, sierść zwierzęca (włosie z wołów, krów, cieląt, koni i kóz, z wyjątkiem grzyw i ogonów) i odpadki sieraków na obszarze Jen.-Gubernatorstwa wojsk. i w obwodach: Tomaszów, Hrubieszów i Chełm, podległych Komendzie 1. i 4 Armii (oddz. Q.), należy zająć na rzecz Zarządu Armii.

Jen.-Gubernatorstwo wojskowe uregulowało zakupno gałganów, włosia i odpadków papieru jednolicie po myśli wspomnianego rozporządzenia dla całego powyższego wyszczególnionego obszaru. Wszystkie zawarte dotąd kontrakty kupna wymienionych artykułów oraz pozwolenia na ich wywóz, tracą moc wskutek zacytowanego rozporządzenia, zatem są prawnie nieważne. Odnośnych pozwoleń na wywóz w przyszłości wydawać się już nie będzie.

Zakupno szmat i t. p. uskutecznione może być przez kupca, upoważnionego przez Jener.-Gubernatorstwo wojskowe lub za pośrednictwem ustanowionych przez tegoż podagentów, którzy mogą się wykazać legitymacją wystawioną przez Komendę obwodową.

Gałgany i t. d. zakupione po dniu 1. czerwca b. r. przez osoby nie uprawnione do zakupna będzie się konfiskować bez odszkodowania.

Zapasy gałganów i t. p. zakupione przed 1. czerwca b. r. i znajdujące się u handlarzy należy zgłosić natychmiast w Komendzie obw. celem odebrania ich przez powołany do tego organ.

Postanowienia niniejsze obowiązują od dnia ich ogłoszenia.

Przekroczenia powyższych postanowień karać się będzie grzywnami aż do 2000 K lub aresztem do 6 miesięcy.

M. A. №. 42/LW. ex 1916.

12. Podniesienie chowu drobiu.

Rok 1915 przeminął szczęśliwie. Obecnie

kraj jest uprawiony, a stan zasiewów uprawnia do najpiękniejszych nadziei tak, że nie zachodzi już obawa braku chleba. Atoli ilość bydła rzeźnego zmniejszyła się, a okoliczność ta zmusza nas do jaknajdalszej oszczędności w zużywaniu mięsa. Zatem wskazane jest chowanie drobiu w możliwie jaknajwiększej ilości, celem uzupełnienia w ten sposób brakujących zapasów mięsa i stworzenia zarazem dla ludności wiejskiej nowego źródła dochodu. Na racjonalne i planowe wylęganie drobiu należy więc zwrócić baczną uwagę na przyszłość. Ponieważ za drób płaci się stosunkowo wysokie ceny, c. i k. Zarząd wojskowy ma zamiar uregulować warunki sprzedaży tak, aby zysk cały przypadł bezpośrednio chodowcy.

M. A. Nr. 42/LW. ex 1916.

13. Podniesienie chowowli królików.

Wobec konieczności skutecznego przeciwdziałania niedostatkowi mięsa, dającemu się coraz dotkliwiej odczuwać z dniem każdym, należy zabrać się do trzymania i celowej chowowli królików. Chowowla królików nie powoduje wogóle dla gospodarza rolnego żadnych kosztów, ponieważ króliki karmić można łatwo resztkami pożywienia, które inne zwierzęta domowe pozostawiają i z których jako z odpadków niema żadnego pożytku. Poza tem króliki rosną bardzo szybko, mnożą się bardzo często i dostarczają w nader krótkim czasie smacznego i pożywne go mięsa. Szczególnie polecenia godnem jest zakładanie związków chowowców w poszczególnych miejscowościach (osadach). Królików rozplodowych dostarczać będzie Komen-da obwodowa po cenie własnych kosztów nabycia. W interesie dobra ogółu jest rzeczą po-

żądaną, by zamówienia na króliki uskutecznia-no w Komendzie obwodowej natychmiast jaknajliczniej.

M. A. Nr. 42/LW. ex 1916.

14. ZBIÓR POKRZYW.

Należy ogłosić ludności w sposób w miejscu przyjęty, że nie wolno nigdzie kosić pokrzyw przed sierpniem. Wyrwania pokrzyw za-brania się najsurowiej. W sierpniu trzeba pokrzywy ścinać przy samej ziemi nożem, sierpem lub kosą, następnie oczyścić z liści, a uzyska-ne w ten sposób łodygi dobrze wysuszyć. W najbliższym czasie podana będzie do wiadomości publicznej cena, po której Zarząd wojskowy skupywać będzie nagromadzone u ludności za-pasy pokrzyw.

Nr. 6126/Schw. ex 1916.

15. Czas trwania nauki w szkołach.

Rodzice (względnie opiekunowie) mają po-syłać dzieci swe do szkół publicznych, które już weszły w życie, do końca miesiąca czer-wca b. r. Przed tym terminem nauki kończyć nie wolno. Obowiązkiem Wójtów i Sołtysów jest przypilnować, aby dzieci nie oddawały się próżniactwu i beczynnemu wałęsaniu się po drogach, łąkach, polach i lasach, ale pilnie i prawidłowo z nauki w szkole udzielanej korzystały. W miejscowościach, w których szkoła musiałaby być zamknięta przed wyżej oznaczonym terminem z powodu braku dzieci, zostanie tak Wójt gminy, jakoteż Sołtys danej wsi za niewykonanie ciążącego na nim obowiązku, pociągnięty do surowej odpowiedzialności.

D O D A T E K.

№ 8247/Vet. ex 1916.

16. Choroby zaraźliwe zwierząt w obwodzie Krasnostawskim.

W folwarkach Gardzienice i Żegotów gminy Rybczewice, jakoteż Szajówka i Tarzymiechy gminy Izbica, skonstatowano urzędowo NOSACIZNĘ i ŚWIERZB u koni. Świerzb koni skonstatowano również w folwarku Stenżyce gminy Łopienik. Z innych zaraz sprawdzono WĄGLIK u krowy w Pilaszkowicach gminy Rybczewice i otręt na częściach płciowych u buhaja w Majdanie Surchowskim, gminy Czajki. O tem podaje się do publicznej wiadomości celem ostrzeżenia przed zawleczeniem tychże zaraz.

№. 2543/8/ZK. ex 1916.

17. Zmiana przynależności gminnej miejscowości Żdanów.

C. i k. Naczelną Komendą armii rozporzą-

dzeniem M. V. Nr. 26841/P z 3/5 1916 zezwoliła na wyłączenie miejscowości Żdanów ze związku gminnego gminy Zamość i na przydzielenie jej do gminy Mokre.

№. 8259/ZK. ex 1916.

18. Warszawskie Towarzystwo ubezpieczeń od ognia.

Warszawskie Towarzystwo ubezpieczeń od ognia, które odróżnić należy od Wzajemnego Towarzystwa ubezpieczeń od ognia dla Królestwa Polskiego, otrzymało pozwolenie na ponowne podjęcie czynności na obszarze Jenerał-Gubernatorstwa wojskowego.

Kancelarya agencji Zamojskiej znajduje się w biurze asekuracyjnym E. Kwapiszewskiego i T. Osuchowskiego w hotelu centralnym.

Godziny urzędowe: od godz. 12—4 we wtorki, czwartki oraz niedziele i święta.

C. i k. Komendant obwodu

Julian von Fischer w. r.

Pułkownik w. r.

— 101 —

